

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

HVAR 8 DAG

ILLUSTRERADT MAGASIN

HESTRASJÖN MED ISABERG. — AMATÖRFOTO. C. J. JOHANSSON, KINNA.

23:DJJE ÅRG.

DEN 13 AUGUSTI 1922.

N:O 46.

C. J. Johansson

CARL MARTIN COLLIN.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

En av den sydsvenska universitetsstadens både inom akademiska och borgerliga kretsar mest uppburna personligheter, direktör Carl Martin Collin, fyllde den 25 sistlidne juli sextiofem år.

Carl Martin Collin är född i Lund den 25 juli 1857. Föräldrarna voro dåvarande vice pastorn i Domkyrkoförsamlingen därstädes, sedermera kyrkoherden i Rengs pastorat Carl Jacob Collin och hans maka Ebba Adrian. Både på fädernet och modernet härstammar Collin från gamla skånska prästsläkter. Fädernesläkten, till vilken bl. a. den berömda rättslärd, Carl Johan Schlyters medarbetare vid utgivandet av våra landskapslagar, akademi-adjunkten Hans Samuel Collin hörde, kan följas tillbaka till början av 1700-talet. Stamfadern, åbon Hans Andersson, brukade nämligen då det hemman Jordberg i Norra Vrams socken, varav han son, Carl Martins farfadern, som blev präst och vann berömmelse som andlig vältalare, bildade familjenamnet. Modernesläkten åter leder tillbaka till den likaledes i början på 1700-talet levande bokbindaren Samuel Adrian i Kristianstad, vilket det ligger nära till hands att erinra om i betraktande av sonsöndotterens bok- och bokbandskärlek. Hos Carl Martin Collin sammanlöper emellertid utom släkterna Collins och Adrians mycket gammalt skånskt kulturblood: i anträdet återfinnas sålunda även prästsläkterna Darin, Åkerman, Sinius och Olin.

Efter mogenhetsexamen vid Lunds katedralskola blev Carl Martin Collin år 1875 student vid universitetet därstädes, där han ägnade sig åt omfattande humanistiska studier, vilka emellertid på grund av en utpräglad motvilja mot tentamensförhör först år 1883 satte frukt i filosofie kandidatexamen. Utan att svika sin kärlek till den humanism, i vilken han framgent som ditills fann sin käraste vederkvickelse, övergick han nu till juridiska fakulteten och förvärvade sig här en fond av rättsvetenskapliga insikter, vilka han i allt vidare utsträckning beredde sig tillfälle att utnyttja först som en mycket anlitad sekreterare i olika aktiebolag och sedermera även i krävande administrativa befattningar inom olika företag. Vid studentlivet var han emellertid knuten med mer än vanligt starka band, som han först sent och aldrig fullständigt förmådde sig att lösa. Inom den gamla skånska nationen och sedermera inom den vid dennas uppdelning nybildade Lunds intog han viktiga förtroendeplatser och särskilt inom den sistnämnda hör hans kuratel (1893 1905) till de epoker, som icke glömmas. Inom studentkåren var han i många år den högt skattade "ständige sekreteraren", tills han slutligen befordrades till kårens ordförande, i vilken egenskap hans formfulländade akademiska vältalighet firade verkliga triumfer. Även inom akademiska föreningen hörde han i många år till förgrundsfigurerna. Inom studentlivet var han särskilt verksam för upprätthållande av det traditionella samkvämet mellan Lunds och Köpenhamns studenter och knöt därvid ett flertal nära personliga förbindelser särskilt med de inom Studenterföreningen ledande männen. På de sympatier han förvärvat sig på andra sidan Sundet fick han senast på sin sextioårsdag mottaga talrika vittnesbörd både i bunden och obunden form. Längre har han bl. a. med intresse varit verksam inom kuratelet för Oehlschläger-Tegnérskas stipendiestiftelsen.

Tidigt hade emellertid Collin även kommit i beröring med det borgerliga Lund. Främst har hans allmänintresse av detta tagits i anspråk för fattigvården. Lunds stads fattigvård ordnades tidigt efter det s. k. Elberfeldsystemets grundsats och Collin har inom denna sociala hjälpverksamhet passerat alla grader från den vanliga fattigvårdarens med tillsyn av endast ett par familjer över distriktsföreståndarens till ordförandeplatsen i fattigvårdsstyrelsen, som han nu i

tio år innehaft och som man hoppas, att han ännu länge till de hjälpbehövandes fromma och samhällets bästa skall intaga. I sammanhang härmed står hans ställning som ordförande i styrelsen för stadens kommunala pantlåneinrättning. Sedan år 1912 har han sätet jämval i stadsfullmäktige, sedan 1915 även i dessas beredningsutskott, och har därigenom haft tillfälle att även i andra hänseenden verka till främjande av stadens bästa.

I detta sammanhang bör även erinras om de insatser i Lunds borgerliga liv han gjort som ledamot av stadens åldriga S:t Knutsgille. Hans minnestal över hädangångna gillesbröder och gillesysstrar hava delvis offentliggjorts och förvaras som dyrbara dokument om livet och de levande i det Lund, som gått.

Det nämndes ovan om Collins verksamhet i det industriella och kommersiella livets tjänst. I detta hänseende må erinras, att han varit ordförande och verkställande direktör i A.-B. Skånska Centraltryckeriet sedan 1902 samt styrelseledamot och sedan 1916 även ordförande i styrelsen för Sydsvenska Kreditaktiebolagets Lundakontor, att han vidare varit ordförande och verkställande direktör först i Tidningsaktiebolaget i Lund och därefter från 1911 i Lunds Dagblads förlagsaktiebolag samt vidare att han varit styrelseledamot i Salanders fabriksaktiebolag, i A.-B. Bleckvarufabriken, i Lunds bryggeriaktiebolag, i Rydgårds jordbruksaktiebolag samt i Lunds mekaniska verkstadsaktiebolag.

Särskilt högt anseende åtnjuter Carl Martin Collin som bibliofil. Det finns väl knappt något hem i lärdomsstad, som rymmer så talrika bokskatter och där man så timme efter timme kan glädja sitt öga med att gå igenom bokreolernas härligheter, praktverk och sällsynheter från alla tider och länder, bokhantverk från konstindustriens alla centra, exlibris och nära nog en hel handskriftssamling med vänliga författare-tilläggnanden på varje skrift till ägaren av hela den sällsynta samlingen som i Carl Martin Collins trevna ungarbostad vid Tomegapsatan. Collin och hans böcker äro kan man nästan våga säga världsbekanta. Antikvariater i Stockholm och Köpenhamn hälsa honom välkommen, när han en eller flera gånger om året gör sina besök för att supplera sin samling eller förvärva en länge eftersökt raritet från svunna tider ej mindre än de konstabokbindare i Italien och på andra ställen i Europa, med vilka han upprätthåller personliga förbindelser. En dansk bokkännare som Otto Borchsenius har vittnat, att Pietro Krohas och Emil Hannovers konstindustrimuseum i Köpenhamn icke äga förmäligare band än direktör Collin i Lund och jämförelsen kan säkerligen utsträckas en god del längre söderut utan att den skulle utfalla till Lunda-bibliofilens nackdel. Hårtill kommer biblioteksinnehållets inre gedigenhet; i sitt samlarrit har Collin varken försummat kvaliteten för kvantiteten eller gynnat det yttre på det inres bekostnad. Över det hela vilar en humanismens levande anda, som vittnar om ägarens icke blott boksynthet utan även genomträngdhet av tidens bästa bildning och mest förfinade litterära smak.

På Carl Martin Collins sextiofemårsdag höllos inga hyllningsfester. Han hade undandragit sig sådana genom att förlägga sin vistelseort till utlandet. Men otaliga vänliga tankar samlade sig dock kring honom icke blott från det samhälle, där han i vardagslivet lever och verkar, utan ock från de många kring hela landet kringströdda Lundastudenter, som generation efter generation i honom lärt sig skatta såväl den gode kamraten utan svek som en av Alma Maters alltid lika trofasta söner. Över hans livsgärning kunde som det skrevs 1917 sättas som devis följande rader: "Slægter svinder, men gamle Minder er Baand, der binder".

I motsats till de otaliga, mer och mindre tilltalande "badbilder", vilka snart sagt hela sommaren varje år presenteras av hela den illustrerade pressen inskränker sig H. 8. D. till denna enda badbild. Dess införande föranledes icke heller av ämnet men av dess egenkap av ovanligt vacker genrebild.

Till bild å sid. 731.

Danmarks populäraste skådespelerska, alla danskars "Bedstemor", fru Oda Nielsen, fyller den 7 augusti 70 år. Född i Libau som dotter till en dansk sjökaptän kom hon dock snart till Köpenhamn och debuterade på Casino som Thora i "Ett enfioligt Pige-barn" vid 18 års ålder. På Casino firade hon också sina största triumfer, men hon har senare varit knuten vid flera andra scener, bl. a. det Kongelige. Av alla hennes scenskapelser torde Nitouche vara mest berömd, skälmsk, förslagen och strålande. Hen-

13 Augusti 1922. Lösnummer 35 öre
HVAR 8 DAG
 • ILLUSTR. • MAGASIN •

OMSLAGSVIGNETT TILL FÖRELIGGANDE N:R 46
 I mörkbrun dubbeltonfärg.

nes konst omspanner dock stora områden. Särskilt har hon förvärvat sig en stor popularitet som vis-sångerska och recitatris, först och främst då som sagoberätterska. På sin sjuttioåriga födelsedag, vilken fru Oda Nielsen kan tira i full vigör — hon uppträder ofta ännu — fick hon också mottaga en stoislagen hyllning från unga och gamla, landsmän och främmande, och ej blott i Danmark utan i hela Norden kommer man länge att minnas hennes strålande konst.

Brevlåda har H. 8. D. icke och har aldrig antagit detta sätt att besvara brev, vare sig anonyma eller ej. Önskas svar å förfrågan, anmärkning, förslag eller vad det vara månne, kan varje hänvändelse till redaktionen räknas med fullkomlig diskretion och snaraste svar i brev.

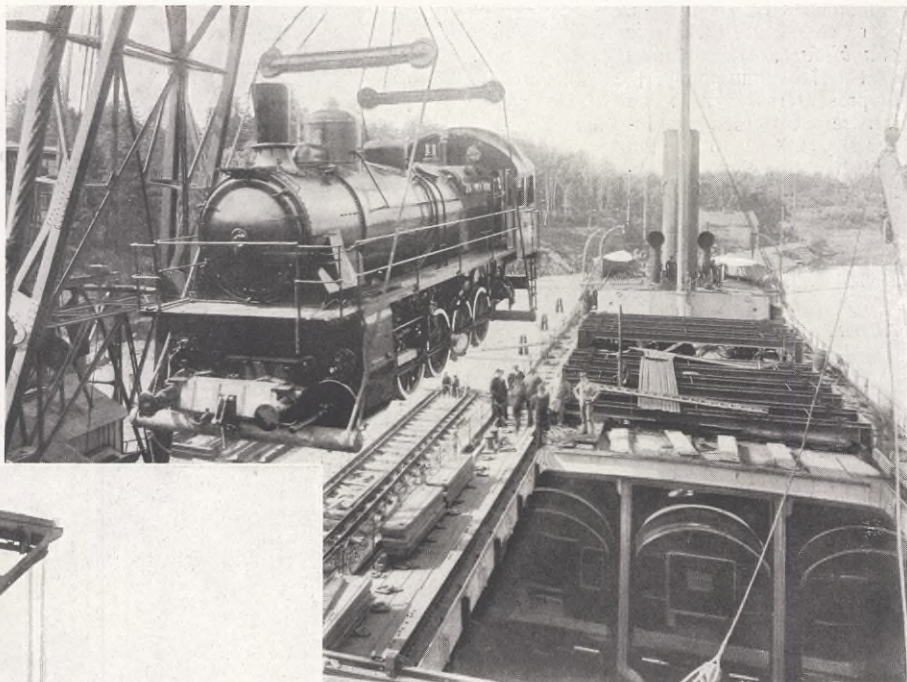

Foto. Hedsig Bergström, Marstrand.

FRANKRIKES MINISTER VID SVENSKA HOVET, M. DELAUAUD, VID VÄSTKUSTEN under det franska örlogsmannabesöket i Göteborg. En bild tagen hos landshövdingen och fru von Sydow i Marstrand; fr. v. marinattachén kommandör Lagrenée, fru Erik Wijk, M. Delavaud, fru von Sydow, amiral Pugliesi Conti, landshövding von Sydow. Text å sid. 737.

Kliche: Graf Ribbyrå & Klicheanstalt, Gt.

På Stockholms ström ankrade den 2 augusti en ståtlig lustyacht, "Venetia", tillhörig bäraren av ett icke mindre ståtligt namn, parisaren, baron Henri de Rothschild själv ombord och åtföljd på färden av sin son, Philippe de Rothschild, samt ett litet antal damer och herrar av synnerligen internationell extraktion. De gästa nu under ett par dagar Sveriges

Hovfotof Lindhe, Tr. Uthättan.

Kliché: Sjöberg, Gbg.

DE RYSKA LOKOMOTIVEN INLASTAS. Från Nydquist & Holms nya kaj i Trollhättan inlastades i slutet av juli 11 lokomotiv avsedda för Ryssland å den engelska ångaren "Neebing", vilken är det största fartyg, som passerat Trollhätte slussar. Neebing är 80 meter lång och slussarne mäta 90 meter. Observera placeringen i lastrummet.

huvudstad för att härifrån bege sig till Danmark. — Baron Henri de Rothschild är medicine doktor och chef för en parisisk poliklinik, som bär hans namn. Vidare är han utgivare av den medicinska tidskriften "d'Hygiène et de pathologie infantile" samt känd som litterär författare under pseudonymen Charles des Fontaines. Ävenså är han en aktiv och energisk medarbetare av sitt hemlands Rädda Barnenrörelse.

Ånglustyachten Venetia mäter 239 registerton och

har en maskin på 800 hkr. samt 31 mans besättning.

På resan söderut råkade fartyget ut för en grundstötning norr om Kalmar, men är väl antagligen loss och ånyo på resa när detta läses.

CELEBERT BESÖK PÅ STOCKHOLMS STRÖM. Baron Henri de Rothschild, av den öfver hela världen kända bankirsläkten, med sin son Philippe de Rothschild och en del gäster, anlände den 2 aug. å sin magnifika lustyacht "Venetia" till Stockholm på ett kortare besök, varefter resan jortsattes till Danmark.

Foto. E. Holmén, Stockholm.

Kliché: Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg.

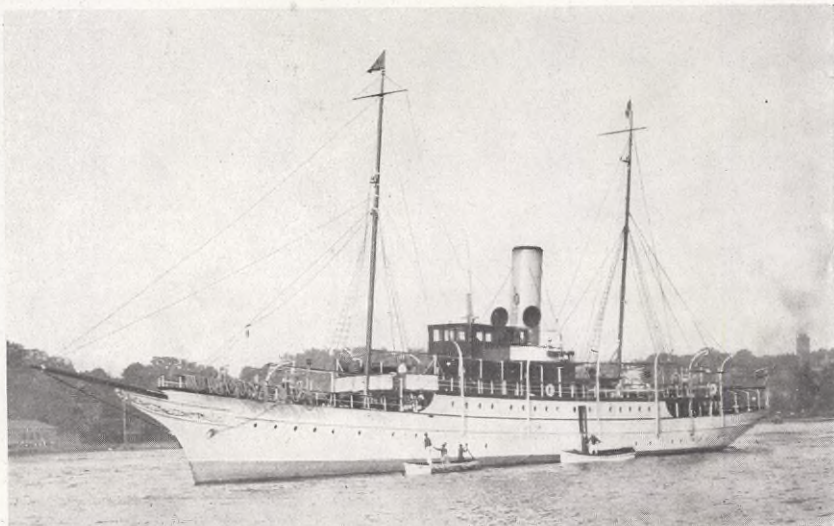

Foto Ekstrands Eftv., Ly-ekil.

Kliché Sjöberg, G.-S.

LYSEKIL HEDRAR MINNET AV GUSTAF FREDRIKSSON genom att högtidligen kalla ett litet skär utanför Lysekil "Frippekär" och förse detta med en inskription: "Till minne av den frejdade scenkonstnären Gustaf Fredriksson, som under många somrar gästade Lysekil, sista gången 1921, 89-årig, kallas denna holme Frippekär." Lysekil har föru: hedrat en scenkonstnär på enahanda sätt med uppkallandet av "Pelleskåret" efter den på sin tid framstående och populäre operasångaren Pelle Jansson.

T. v.:

INSKRIFTIONEN Å FRIPPESKÄRET.

Amatörfotos N. Sonesson, Sthlm.

EN OCEAN — 1593 METER ÖVER HAVET.

Kliché Sjöberg, Gbg.

Tvæne fotografier tagna från Skalfjällets topp i Sydämtland. "VAGORNA" ARO MOLN vid solrppgången — en nog så egerdomlig bild. Å den övre bilden synes t. h. Helagsfjället, t. v. I engelda i Norge och längst bort Syltopparne.

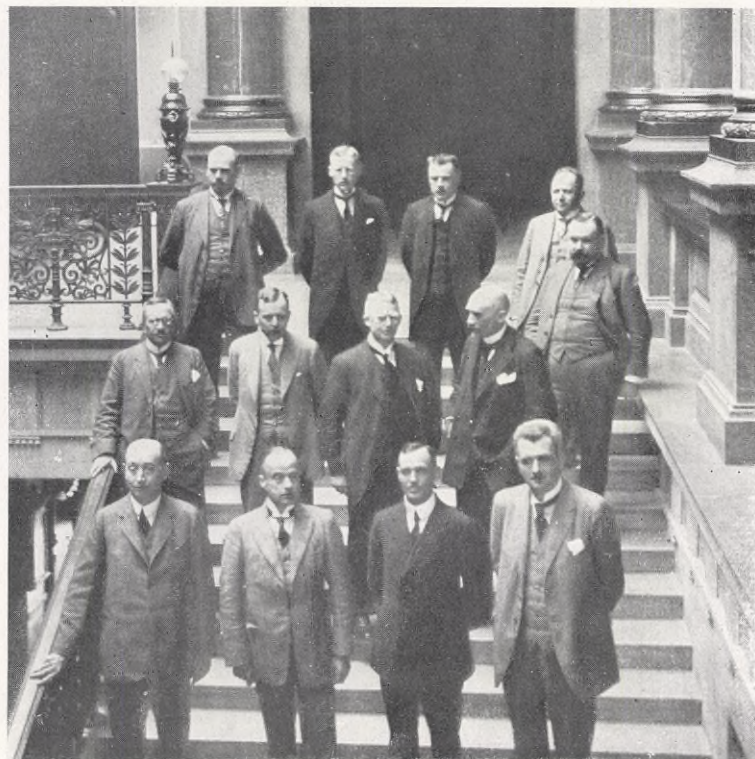
Efter fotografi

Kliché: Göts, Öbg.

Den 24 och 25 juli samlades i Helsingfors ständerhus, under ordförandeskap av finske kanslichefen Mannio, representanter för de fyra nordiska länderna till en *socialpolitisk konferens*, för att gemensamt överlägga om de ärenden, vilka skola behandlas vid den internationella arbetskonferensen i Genève i oktober detta år. Det har nämligen visat sig vid liknande stora internationella möten, att de nordiska länderna betydde mest när de voro eniga och samlade i ett block. De viktigaste ärendena om vilka fullt samförstånd uppnåddes i Helsingfors, voro överläggning om de av internationella arbetsbyrån utskickade förslagen till reformer av sammansättningen av byråns förvaltningsråd samt emigrationsstatistikens

Vidst. bild: INTERSKANDINAVISK SOCIALPOLITISK KONFERENS I HELSINGFORS I SLUTET AV JULI.

Grupp av deltagare. Fr. v främst: Byråchefen Ribbing (Sverige) byrådirektör Vogt (Norge), referendarierådet Mannio (Finland), byrådirektör Bülow (Danmark); mellersta raden: överdirektör Böök (Fnl.) överdirektör Jahn (Ng.), landstingsman Bramsnæs (Dn), byråchefen Molin (Sv); översta raden: socialfullmäktigen Johansson (Sv.), mag. Modéen (Fnl.), häradshöv. Eklund (Fnl.), dr Harmaja (Fnl.), byråchefen Heyman (Sv.)

Efter fotografi

Kliché: Göts, Öbg.

centralisering. Vid sidan av dessa spörsmål träffades närmare bestämmelser för utbyte av meddelanden mellan de skandinaviska ländernas socialdepartement. Efter konferensens avslutning företogs på inbjudan av finska regeringen och i sällskap med representanter för finska socialministeriet en fyra dagars rundresa till ett flertal av Finlands förnämsta industrianläggningar såsom Kymmene bruk, nordens största cellulosafabriker, kraftanläggningarna vid Imatra och Tammerfors' textil-, metall- o. skofabriker. — Sverige var representerat av byråcheferna S. Ribbing, Molin och H. Heyman samt socialfullmäktige K. E. Johansson.

*

Frågan om krigsskuldernas gäldande, vilken sedan länge befinner sig i förgrunden vid alla de i kriget deltagande makternas förhandlingar, har ännu icke bragts avsevärt närmare sin lösning. Icke ens det mest uppmärksammade förslaget i denna riktning, den av *earl Balfour* i hans egenskap av tillförordnad engelsk utrikesminister utarbetade och till de allierade och Amerikas sändebud överlämnade noten, medförde önskat resultat. Noten, vilken betecknats som det märkligaste aktstycket under frågans hela behandling, går i korthet ut på att visa Storbritanniens villighet att avstå från alla de krav, som stå i samband med krigsskulder, skadestånd och gottgörelser. Förutsättningen vore emellertid att Englands avskrivande av skulder inginge som ett led i en samfällad aktion av respektive

Forts. å sid. 737.

Vidst. bild: EARL BALFOUR (i. v.) OCH MR BONAR LAW som tennisspelare. Som ett apropos till den märkliga not earl Balfour i egenskap av utrikesminister under lord Curzons sjukdom tillställt Förenta Staterna och de allierade rörande skadeståndet meddela vi en senaste fotografi av den store engelske statsmannen och av Mr Bonar Law, även han minister och en av den engelska politikens mest framträdande talesmän. — Som synes räknas de den förnämliga tennissporten till sina reaktioner.

Efter porträtt.

Kliché: Sjöberg, Gbg.

FIL. D:R HANNA RYDH, nyligen tillerkänd ett för första gången utgående stipendium från International Council of University Women i och för arkeologiska studier i Frankrike.

Vidst. portr. :

ERNST TOLLER,

den unge bayerske studenten-kommunisten, som under de svåra kommunist- oroligheterna i München deltog såsom en av de verksamaste och farligaste. Infångad och ställd inför rätten dömdes han till hårt fängelsestraff, som han ännu har att undergå. En i hög grad begåvad man, har han under fängelse-

lämnats till vår bekanta kvinnliga arkeologiska forskare, fil. dr Hanna Rydh, Stockholm. Det får givetvis betraktas som synnerligen hedrande att detta eftersträfvansvärda stipendium, första gången det utdelas, tillfaller en svenska och det vittnar gott om det internationella anseende doktor Rydh förvärvat. Doktor Rydh kommer nu närmast att i Frankrike studera fransk arkeologi, speciellt franska stenåldern.

*

Det synes bli modernt med engelska skådespelare på svensk film; efter miss Meggie Albanesi har nu en av Englands mest berömda Shakespearetolkare, mr Matheson Lang, anlänt hit för att under några veckor spela in huvudrollen i en av författaren Hjalmar Bergmans filmer för Svensk Filmindustri. Handlingen tilldrager sig ombord på ett skepp och de båda övriga bärande rollerna utföras av vår för närvarande yppersta filmskådespelerska Jenny Hasselquist samt Victor Sjöström, vilken också blir regissör för inspelningen. Den har för övrigt redan tagit sin början ute vid Öregrund, det lilla fiskeläget norrut i Stockholms skärgård.

Mr Matheson Lang, vilken i sitt hemland är ett slags teaterkung i det han står i spetsen för fyra teatersällskap, ett i London och tre ambulering i landsorten, har förut medverkat i åtskilliga filmer, varav åtminstone en, "Karneval", visats här i Sverige och där man bland annat fick se glimtar av hans Othello-framställning. Ävenså har han filmat in "Köp-

International Council of University Women — Internationella förbundet för kvinnliga akademiker — har i år första gången efter stiftandet utdelat sitt stipendium, 300 pund, och har detsamma över-

Efter porträtt.

Kliché: Goss, Gbg

Mr MATHESON LANG, en framstående engelsk skådespelare, som i dagarna tillänt för att spela i en ny film av HJALMAR BERGMAN.

tiden skrivit en del dramatiska arbeten av betydelse och ett av dessa, "Machinenstürmer" har med stor framgång uppförts å Grosses Schauspielhaus i Berlin. Starka krafter, bl. a. Gerhard Hauptmann, ha gjort framställning till myndigheterna att tillfälle skulle beredas Toller att få äse en föreställning av sitt verk.

Efter porträtt. Kliché: Goss, Gbg.

mannen i Venedig" samt "Dick Turpin". Beträffande svensk film har han efter ankomsten hit hunnit med att yttra sig synnerligen erkänsamt.

*

Till bild å sid. 738.

Söndagen den 30 juli hade socialdemokraterna och pacifisterna såväl i Tyskland som annorstädes anordnat stora fredsdemonstrationer. Största anslutning hade demonstrationerna rönt i Berlin, där bland talarna särskilt märktes den engelske pacifisten Willfred Wellok och där nu, på åttaårsdagen av världskrigets utbrott, de republikanska ungdomsförbundens medlemmar samlats och lika entusiastiskt höjde ropen "Nie wieder Krieg" som åtta år tidigare folkmassorna skrånat "Nach Paris". Tiderna ha förändrats och det är naturligtvis endast med glädje man konstaterar fredstankens frammarsch. Saken har dock även en annan sida, vilken med styrka framhållits i en del av den tyska pressen, nämligen att dessa politiska demonstrationer alltid ha en skadlig inverkan, i det de ständigt åttöljas av en skärpning av de inrepolitiska motsatserna i det redan förut så splittrade Tyskland. Även i ententeländerna passerade icke den dystra minnesdagen obemärkt förbi. Så hade vid Yprés, där sorgligt ryktbara, förödande strider stått, samlats en till 800 personer uppgående skara vallärdande. Krigets dagar äro förbi, men dess spår framstå ännu blott alltför tydligt.

NORGES KONUNG, HAAKON VII.
50 år den 3 augusti. — Efter senaste porträtt.

Kliché: Gots Bildbyrå & Klichéanstalt, Gbg.

Konung Haakon fyllde den 3 augusti 50 år, på födelsedagen med värme och erkänningsfull hyllad av hela norska folket.

Norges konung är ju icke boren inom det land, vars tron han för sjutton år sedan besteg med en engelsk konungadotter vid sin sida; intill konungavalet var han prins Carl av Danmark. Men han liksom ock drottning Maud ha så helt och fullt förstått att leva sig in i det nya fäderneslandet, de ha vetat att med takt och med förståelse för den norska folkkaraktären vinna folket och dess tillgivenhet, icke endast deras som genom ställning och verksamhet kommit dem närmare.

Även vi här i Sverige ha uppskattat det gensvar som främst genom konungen mött våra önsknings om ett bästa förhållande mellan de gamla brödrarfolken.

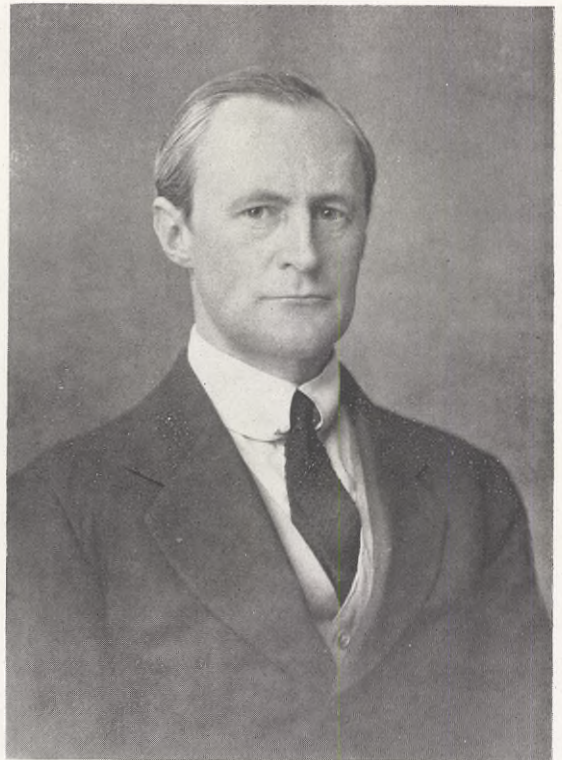

Foto: Elfelt, Köpenh.

Kliché: Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg.

GREVE BENT HOLSTEIN, den danske riksdagsmannen, vars uteslutning ur det konservativa partiet tillföljde hans självständiga uppträdande i försvarsfrågan väckt utomordentlig uppmärksamhet inom och utom Danmark. Text å sid. 733.

MÄRKLIGT FÖRVÄRV TILL LIVRUSTKAMMAREN. Ett s. k. tremänningsstandar från Karl XII:s tid har från Sävare församling i Västergötland inköpts av Livrustkammaren. Standaret har tillhört en småländsk skvadron, vilket framgår av den lilla vapenbilden. Själva duken är av mönstrad siden-taft och stångpetsen med Carl XII:s namnchiffer av förgylld mässing. Standaret har undergått en omsorgsfull konservering och framstår nu i det skick vår bild visar.

Text å sid. 737. — Efter fotografu

Kliché: Sjöberg, Gbg.

Klisché fotograf. Klisché: Aug. Sjöbergs Klischéanst., Gbg.
FRU ODA NIELSEN, den stora danska skådespelerskan, 70 år den 7 augusti. — Text å sid. 725.

En fransk konungaättling med anor, vilka gå tillbaka till Ludvig XIV är den 90-åriga fru Anna Dahlberg i Gävle. En son till den franske "solkonungen" och hertiginnan Louise de la Vallière blev nämligen uppfostrad i den reformerta läran och måste därför sedan under religionsförföljelseernas dagar fly ur Frankrike. Han fann en fristad i Sverige, där han under namnet de Maltzy slog sig ned i Roslagen och inköpte ett järnbruk. En hans dotter blev gift med prästen Hillerström och deras dotter i sin tur med övertullinspektören Schülan-

EN FRANSK KONUNGAÄTTLING — 90-ÅRIG SVENSKA.
Fru Anna Dahlberg i Gävle, en ättling å sidolinjen till Ludvig XIV. Den äldre damen i sitt hem och, härunder, med sin dotter. — Foto. Reimers, Gäf. Klisché: Aug. Sjöbergs Klischéanst., Gbg.

der. Dennes son, vilken var krigsråd, hade en dotter Kristina Sophia, vilken ingick äktenskap med handlanden P. Forsberg, fru Anna Dahlbergs fader. Den gamla kan således berömma sig av att vara Ludvig XIV:s sondotters dottersons dotters dotter, alltså en svensk ättling till den gamlaBourbonska konungaätten.

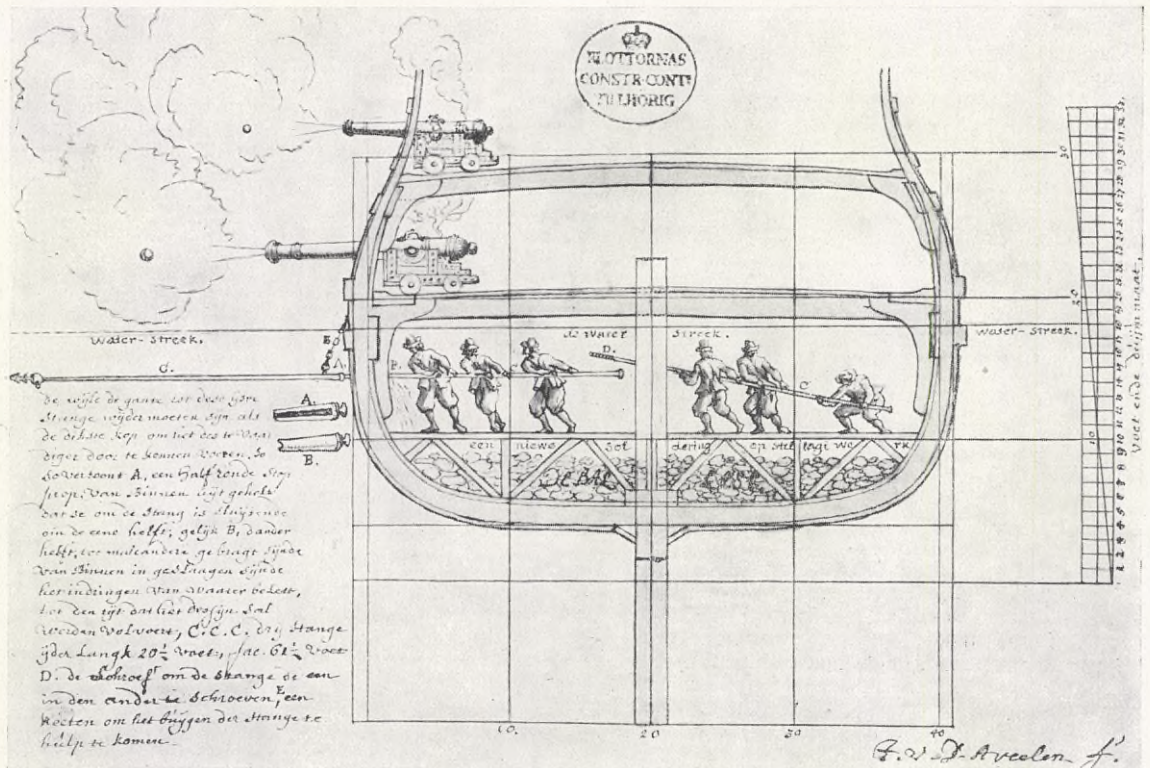
HUNDRA AMERIKANSKOR MED MISS ANNE MORGAN I SPETSEN ha ankommit till Frankrike med 5 million i francs hopsamlade i småbelopp i Förenta staterna till återuppbyggnaden i de ödelagda landsdelarna. Vår bild togs vid ankomsten och visar den berömda kvinnliga filantropen miss Anne Morgan (1) och ordföranden miss Haas (2). Klisché: Sjöbergs, Gbg.

Foto. Reimers, Gäf.

Klisché: Aug. Sjöbergs Klischéanst., Gbg.

EN 1600-TALS-FÖREGÅNGARE TILL "STÅNGTORPEDEN".
FÖR H. 8 D. AV KOMMENDÖRKAPTEN L. STACKELL.

ETT ÖRLOGSFARTYGG MED ETT SPJUTLIKNANDE FÖREMÅL GENOM FARTYGGSIDAN UNDER VATTENLINJEN — möj-
ligen en föregångare till den omkring 200 år senare uppfunna stångtorpeden. Efter en samtida teckning i ett svenskt sjömilitärt
arkiv. — Kliché: Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg.

Under Nordamerikanska inbördeskriget åren 1861—65 uppfanns den s. k. "stångtorpeden", vilken på sätt och vis även kan anses vara föregångare till den nu använda undervattens-torpeden.

Stångtorpeden användes på snabbgående ångslupar och bestod av en i förståven utskjutande stång med laddning, vilken var avsedd att sprängas under motståndarens undervattensskropp.

I ett av våra sjömilitära arkiv har emellertid påträffats några bilder med holländsk text, föreställande ett hittills okänt undervattensvapen, som mycket påminner om den omkring 150 å 200 år senare uppfunna stångtorpeden. Om vapnet verkligen kommit till användning eller endast är ett projekt kan icke utrönas, den gamla handlingen är i alla fall av synnerligen stort intresse. Möjligen kan man framdeles genom korrespondens med sällskapen för nautisk forskning i Holland och England få någon upplysning. Vår bild föreställer emellertid en tvärsnittsskiss av ett örlogsfartyg med ett spjutliknande föremål stikande ut genom fartygssidan under vattenlinjen.

Såväl kanonernas form som fartygssidans utseende m. m. talar för att bilden härstammar från 1600-talet eller möjligen början av 1700-talet. Visserligen anger icke den holländska texten, att spjutet är ett vapen, men detta framgår av ritningen i övrigt. Man kan även tänka sig, att det funnits tvänne handlingar, och att den andra, innehållande sättet för användningen, varit förvarad på annat håll och gått förlorad.

Som bekant brukade de stridande örlogsskeppen på den tiden gärna lägga ombord med varandra, för att som det heter "äntra", d. v. s. med blanka vapen

Amatörfoto. E. Swan, Gbg.

Kliché: Gode, Gbg.

FRANSKE 5-MASTAREN "FRANCE", VÄRLDENS STÖRSTE
SEGLARE, förläst utanför Caledonien, Australiens kust.
Byggt 1912 i Frankrike mätte fartyget över 5,600 br. ton.

tillkämpa sig besittningen av motståndaren. Den underlägsne sökte därvid att så vitt möjligt undvika ombordläggningen. Det är sålunda möjligt, att vi här hava att göra med en gammal uppfinning avsedd att skydda mot ombordläggning och antring.

Beträffande texten innehåller den ungefär följande: I fartygssidan finnas runda hål, vilkas diametrar äro större än stånghuvudets, för att möjliggöra dess utskjutande genom sidan. Fig. A och B föreställa vardera halvan av en konisk träplugg med ett hål lika grovt som stången. Sedan huvudet skjutits ut, slås de bägge halva propparna in i hålet, varigenom vattnet hindras att tränga in i allt för stora kvantiteter. Stången, som uppbares av en kätting E, består av tre delar vardera 20.5 fot långa. Delarna skruvas ihop allt efter som stången skjutes ut och blir fullt hop-satt 61.5 fot lång. Ovanpå barlasten är uppbyggt ett däck för manskapet att gå på. — Till höger synes en skala i fot och tum samt längst ned till höger en underskrift: F. v(an) D(er) A veelen J(unior).

Att döma av bilden, synes vapnet bestå av en järnstång med en skarp spets med kula, vilken antagligen innehöll någon slags laddning. När fartygen närmade sig varandra, var avsikten antagligen den, att spetsen skulle tränga in i motståndarens skrov och eventuellt trycka in eller spränga hål i fartygssidan.

Till bild å sid. 730.

Danmarks f. n. utan jämförelse mest omtalade man är den nu ur det konservativa partiet uteslutne Greve Bent Holstein. Sällan har en politiker i så hög grad som han förmått samla allmänhetens uppmärksamhet kring sitt namn.

Bent Holstein har, från det att han för drygt två år sedan inträdde i aktiv dansk politik, berett icke endast offentligheten men också sina partikamrater — och detta får han nu umgälla — talrika överraskningar av mera eller mindre behaglig art.

Han är son till en av de stora danska jorddrottnar, född 1881, och bestämde sig efter avlagd jur. kand. examen för den diplomatiska banan samt var bl. a. en tid legationssekreterare i Stockholm. Emellertid tog han under kriget avsked från den diplomatiska banan och började i Köpenhamn advokatverksamhet. Dessutom är han ägare av det stora godset Holsteinborg i Sydsjälland.

Han har alltid hyst intresse för politik och är även känd för att vara en mycket impulsiv natur. Hans debut i dansk politik skedde som ytterlig chauvinist. Han uppträdde med stor hetsighet vid omröstningen i Schlesvig och hörde till dem, som icke kunde få nog av Sönderjylland tillbaka till Danmark, utan helst

ville se gränsen flyttad till Dannevirke. Man trodde sig därför stå inför en av dessa till ytterlighet gående högermän, vilkas antal i Danmark aldrig har varit stort, men greve Holstein förmådde snabbt att förändra allmänhetens uppfattning om sig.

Greve Holstein, som i den sönderjydiska frågan hade uppträtt som en skarp fanatiker och varit inblandad i flera av de många besynnerliga transaktioner, vilka då ägde rum, avslöjade sig plötsligt som en i många fall ytterst frisinnad man. I arbetslöshetsunderstödsfrågan samt i kort sagt alla andliga och sociala frågor, visade han ett frisinne, som föregade hans partikamrater. Han uppträdde frikt och tilltalande men högern rasade mot honom. Så kom nu den militärdebatt, som slutat i vad som från såväl konservativt, radikalt (frisinnat) som även socialdemokratiskt håll betecknas som "en skändlig kompromiss". I denna debatt stod greve Holstein i stark opposition mot sina partikamrater. Han ville försvara de konservativa traditionerna och ställa försvarssaken över partierna. Men hans parti köpslog om den. Han visade sig som en man och även om man icke alls kan dela hans uppfattning om Danmarks försvar och de frågor som sammanhånga därmed, måste man erkänna att hans uppträdande i denna sak är förtjänt av den respekt och sympati det väckt i vida kretsar.

Med Finlandsbåten "Hebe" anlände till Stockholm den 2 augusti fjorton lettiska lantbrukare, som på bekostnad av lettiska staten företaga en studiefärd genom vårt land för att speciellt studera det svenska småbruket. Ledare för färden är agronomen Teter och bland deltagarna befinner sig för övrigt byråchefen i arbetsministeriet i Riga, herr Rudolfs Veidemanns. Vid ankomsten till Stockholm, varest uppehållet blev fyra dagar, mottogos resenärerna av Sveriges allmänna lantbrukssällskaps ordförande, direktör G. Leufvén. Under uppehållet här besågs bland annat Mjölcentralens lokaler samt Centralanstalten för jordbruksförsök vid Experimentalfältet, vidare Berga gård vid Västerhanninge känd för sin goda ayreshirebesättning, Årsta ardennerstuteri samt Hamra gård, Separators mönsteranläggning vid Tumba.

Härifrån gick färden till Östergötland, där Östergötlands hushållningssällskap fungerade som värd, och besök gjordes vid svinavelstationen utanför Linköping, Bjärka-Säbys mönsteranläggningar och Bjellösa. Till sist komma så, med Malmöhus läns hushållningssällskap som värd, Alnarp, Svalöv med flera sydsvenska jordbruksskolor att besökas, varefter resan fortsattes över Öresund till Danmark.

foto. Holmén, Sjöhl.

EN LETTISK JORDBRUKSDELEGATION ANKOMMER TILL STOCKHOLM i och för studier av svenskt småbruk.

Kläd: Guds Riksråd & Klädbarnstall, Öbg.

Efter fotografi. Klisché: Gofa, Öbg.
PRINSEN OCH PRINSESSAN BERNADOTTE VID KON-
GRESSEN.

K. F. U. K:s världskongress tog sin början den 1 aug. i Köpenhamn med ett enkelt möte, vid vilket prins Bernadotte talade. Senare på aftonen samlades deltagarna, representerande icke mindre än 29 nationer, till en mottagning i Langelinies Pavillon. Själva förhandlingarna öppnades påföljande dag av K. F. U. M:s president M. des Gouttes, som gav en klar och fängslande framställning av föreningens arbete världen runt. Bland övriga remarkabla deltagare märktes särskilt Mr John R. Mott, vars namn med berömmelse gått över hela världen i erkännande av hans outtröttliga, initiativrika och fruktbara arbete för ungdomens uppfostran till goda kristna medborgare. Självi uni-

Efter fotografi.
GRUPPBILD FRÅN
K. F. U. M:s-
VÄRLDSKON-
GRESS I KÖPEN-
HAMN i vilken alla
nationer för första
gången efter världs-
kriget deltaga.

Vi namnteckna:
1 o. 2. Prinsen och
prinsessan Berna-
dotte, 3. generalsekr.
Stangen, Tyskland,
4. president des
Gouttes, Frankrike,
5. John R. Mott,
Förenta Staterna,
6. Olfert Ricard, Dan-
mark, 7. generalsekr.
d:r Karl Fries och
8. fru d:r Fries, Sve-
rige, 9. Dregho'rn,
Skottland, 10. Pro-
cher, England,
11. Richard C. Morse,
Schweiz, 12. Shoran
Singh, Indien, 13. ge-
neralsekr. Chamber-
lain, 14. Alfied Mar-
ling, Förenta Stater-
na, 15. Wallace Sout-
ter, Afrika, 16. mr.
Cheng, Kina,
17. Gunnar Engberg,
Danmark.

Efter fotografi. Klisché: Gofa, Öbg.
JOHN R. MOTT, en av kongressens och den
kristliga ungdomsrörelsens förgrundsfigurer.

versitetsbildad, blev han sekreterare i K. F. U. M:s studentavdelning och förmådde genom sällsynt medryckande tal under vittomfattande resor få en stor del av studentvärlden intresserad för lekmannaverksamheten. Som generalsekreterare i Kristliga Studentvärldsförbundet, vilket stiftades i Vadstena 1895 och sedan dess vunnit en anslutning av omkring 200,000 medlemmar, har Mott haft ett ovanligt stort verksamhetsfält. Under kriget stod han i spetsen för det mest omfattande barmhärtighetsarbete, som den kristna kyrkan någonsin organiserat. Jämte Mott märkes också den gamle engelske socialpolitikern Lord Askwith. Förhandlingarna pågingo under flera dagar.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

K. O. MEDIN.
Professor Emeritus. — Stock-
holm. — 75 år 14 aug.*

G. V. SJÖGREN.
Förste Stadsläkare. — Söder-
tälje. — 60 år 12 aug.*

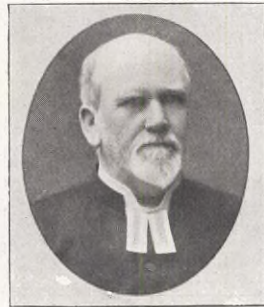
W. E. LAURENT.
Prakt. Läkare. — Stockholm.
60 år 29 juli.*

G. U. NYSTEDT.
Provinsialläkare. — Alingsås.
60 år 11 aug.*

A. R. AHLBERG.
Kontr.-prost. Kyrkoherde.
Harplinge. — 75 år 4 aug.

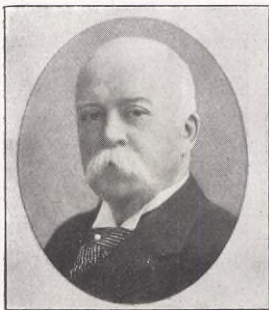
H. D. JANSON.
Prost. Teol. D.r. — Strängnäs.
70 år 7 aug.*

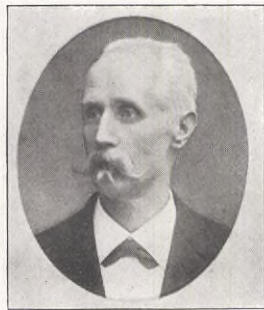
C. B. V. EKELUND.
Provinsialläkare. — Kungs-
backa. — 60 år 17 aug.*

O. F. BENGTSOON.
Provinsialläkare. — Vara.
60 år 29 juli*

E. G. DAHLERIUS.
F. d. Stadskassör. — Stock-
holm. 75 år 30 juli.

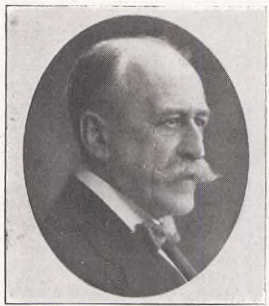
B. N. OHLSSON.
F. d. Bankokommissarie. —
Stockholm. — 70 år 16 aug.*

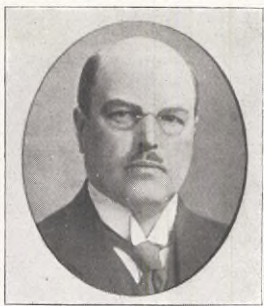
C. G. EKMAN.
Bankdirektör. — Stockholm.
50 år 15 aug.

H. STRANDH.
Disponent. — Äng.
50 år 2 aug.

A. M. H. WRANGEL.
Greve. Envoyé. — Stlm.
65 år 13 aug.*

J. G. F. VON KRUSEN-
STJERNA. — Bankinspektör. —
Stockholm. — 50 år 11 aug.*

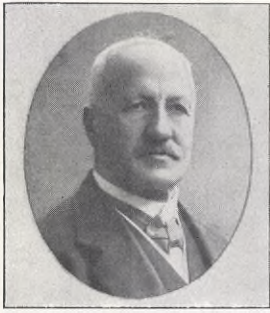
C. V. SPENS.
Greve. Borgmästare. — Ulrice-
hamn. 50 år 12 aug.*

F. A. LIND.
Rådman — Stockholm.
50 år 17 aug.*
Klitché Aug. Sjöbergs Klitchéanst., Gbg

* Data å sidan 737.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

O. S. HIRSCH.
Ingeniör. — Stockholm.
75 år 17 aug.*

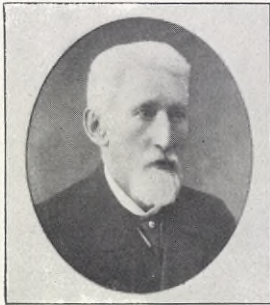
K. O. F. ÅBERG.
Disponent. — Norrköping.
60 år 17 aug.*

E. HIRSCH.
Direktör. — Stockholm.
50 år 26 juli.*

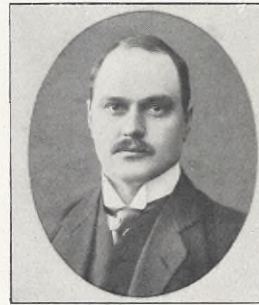
F. J. ÖFVERBERG.
Apotekare. — Byske.
50 år 11 aug.*

N. O. ELGSTRÖM.
F. d. Direktör. — Stockholm.
70 år 16 aug.*

A. T. KREBS.
Ingeniör. — Borås.
60 år 2 aug.*

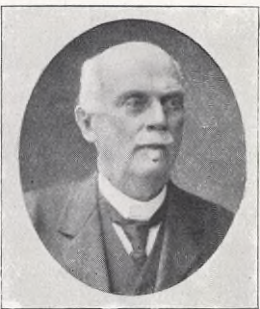
O. NILSSON.
Överlantmätare. — Halmstad.
50 år 28 juli.*

H. THELANDER.
Boktryckeriägare. — Stockholm.
50 år 12 aug.*

L. F. ODELL †.
F. d. Riksdagsman. — Skan-
kerud. — F. 1830. † 19 juli.*

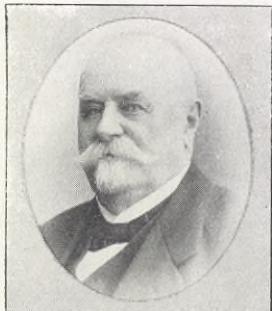
A. A. O. STENKULA †.
F. d. Folkskolinspektör.
Malmö. F. 1841. † 1 aug.*

J. F. CARLSSON †.
Fabrikör. — Uppsala.
F. 1845. † 27 juli.*

J. W. HALLANDER †.
Professor. — Skara.
F. 1854. † 12 juli.*

J. W. LUNDIN †.
Godsägare. — Djurholm.
F. 1846. † 28 juli.*

T. R. F. MALMGREN †.
F. d. Redaktör. — Uddevalla.
F. 1851. † 3 aug.*

K. G. WALLIN †.
Professor. — Stockholm.
F. 1858. † 4 aug.*

J. JONSSON †.
Kamrerare. — Göteborg.
F. 1866. † 29 juli.*
Klubbens Avg. Sjöbergs Lichdant, Gbg

* Data å nästa sida.

Överst:

800 PILGRIMER TILL
YPRÉS PÅ 8-ÅRS DAGEN
AV KRIGSUTBROTTET.

Den från världskriget väl-
bekanta belgiska staden, med
dess berömda katedral och
dess klädeshall, en av Euro-
pas märkligaste byggnader,
numera i ruiner.

Mellerst:

DE TYSKA FREDSVÄN-
NERNAS JÄTTEDEMON-
STRATION I BERLIN, "al-
drig mera krig", söndagen
den 30 juli. Den engelske
fredsivraren Willfred Wel-
lock — synes mitt å bilden
med upplyftad arm — ta
och mottages med entusiasm.
Text å sid. 729.

Nederst t. v.: WILLFRED
WELLOCK, engelsk pacifist,
och en av huvudtalarna vid
fredsdemonstrationen i Ber-
lin den 30 juli.

J. h.: ETT UNIKT APROPOS TILL 8-ÅRS DAGEN DEN 30
JULI AV KRIGSUTBROTTET. En fotografi tagen av en fransk
vaktpost på platsen, där den första tyska fredsparlamentären sammanträffade med de franska militärmyndigheterna. Den franske
soldaten, före kriget i privatlivet fotograf, överlät denna enda kopia, som finnes från det världshistoriska ögonblicket, till en svensk
vän till H. & D. Klick: Gode, Öbg.